

Mellem homo-fest og hate crimes

World Outgames – bedre kendt som homo-OL – blev afholdt i København i sommeren 2009. Byen var regnbuefarvet, og midt i mellem konkurrencer, konferencer og konfetti holdt Københavns daværende overborgmester, Ritt Bjerregaard, en tale på Rådhuspladsen. I denne artikel fortæller taleskriveren om talens tilblivelse.

Kristoffer Dahy Ernst Studerer retorik ved Københavns Universitet.

Da Ritt Bjerregaard ved årsskiftet indstillede karrieren, var det afslutningen på et langt politisk virke. Siden hun blev valgt ind i Folketinget for Socialdemokratiet i 1973, har hun haft stor indflydelse på udformningen af landets politik, blandt andet som undervisnings-, social- og fødevareminister. Hun blev i 1994 udpeget til miljøkommissær i EU hvor hun sad i fire år. I 2005 kom den oprindeligt uddannede skolelærer fra Vesterbro hjem til København og blev valgt som overborgmester. Hendes lange politiske karriere rummer også sager som Hotel Ritz i Paris og en stor lejlighed på Vesterbrogade i København. Ritt Bjerregaards evne til at navigere i ofte selvforskyldte stormvejr kombineret med politisk tæft har været med til at tegne billedet af en af Socialdemokratiets stærkere profiler.

I tiden som overborgmester har Ritt Bjerregaard som enhver anden politiker haft en række mærkesager – nogle mere vellykkede end andre. Det er de færreste der ikke ved hvem der står bag valgsloganet ”5000 billige boliger” der som bekendt aldrig blev til noget. Det gjorde en lang række andre fokusområder derimod, blandt andet kommunale madordninger og klimamålsætninger om CO2-neutralitet i 2025.

Ritts fokus på homoseksuelle

Et område Ritt Bjerregaard har lagt meget arbejde i, er tolerancen og accepten af homoseksuelle i København. ”Plads til alle” er et af drejningspunkterne for hendes holdning på området, og især hate crimes og andre hadmotiverede overfald på homoseksuelle har fået hende til at udtrykke sig i klare vendinger.

Foto: Polfoto.

Lørdag den 1. august 2009 var der Copenhagen Pride hvor også mange af deltagerne fra World Outgames deltog. Optoget sluttede på Rådhuspladsen hvor daværende overborgmester Ritt Bjerregaard holdt sin tale.

De homoseksuelle og København slog et slag for mangfoldighed mens et par enkelte personer i bogstaveligste forstand slog et par slag for intolerancen.

I sommer var København vært for World Outgames. Af pressen blev begivenheden døbt homo-OL, men i realiteten rummede den både en international konference med relevante debatter om homoseksuelles rettigheder, kulturbegivenheder og så naturligvis konkurrencer i 38 forskellige discipliner. World Outgames var med 5518 deltagere og mere end 200.000 københavnske og udenlandske tilskuere lidt af et tilløbsstykke som både affødte positive og mindre positive historier. De homoseksuelle og København slog et slag for mangfoldighed mens et par enkelte personer i bogstaveligste forstand slog et par slag for intolerancen, der desværre gik ud over to tilrejsende homoseksuelle sportsudøvere. Det var dog de gode historier der var i klart overtal i løbet af ugen.

Ritt Bjerregaard var, som følge af dels at have inkluderet både World Outgames og Copenhagen Pride i kommunens budget, dels af sit virke som overborgmester, blevet inviteret til at holde en tale på Rådhuspladsen. Talen skulle holdes til et arrangement der markerede afslutningen på World Outgames og startskuddet til Copenhagen Pride. Overborgmesteren har, ligesom alle andre politikere, ansatte der skriver udkast til taler og sparrer med borgmesteren om emner, formuleringer og strategier. Uffe Elbæk (direktør for World Outgames) sendte en forespørgsel på mail for at høre om Ritt Bjerregaard ville tale i femti minutter til arrangementet. Naturligvis ville hun det, og sammen med pressesekretæren fik jeg opgaven at skrive et udkast til talen.

På taleskriverens bord

Det passede mig glimrende, for jeg havde allerede lavet en del arbejde med de to arrangementer, så jeg var vel vidende om både terminologi

og aktuelle emner på området. Man kan roligt sige at sommeren i København var regnbuefarvet. World Outgames var en stor begivenhed der ud over at være et sportsligt og kulturelt samlingspunkt for homoseksuelle også satte rettigheder og tolerance for seksuelle minoriteter på dagsordenen i en mere global kontekst. Copenhagen Pride er den årligt tilbagevendende parade der for en weekend indhyller København i musik og fest og absolut intet gør for at fjerne gennemsnitsdanskerens fordomme om homoseksuelle som værende klædt i enten stramt læder eller lyserød fjerboa.

Overborgmesteren ønskede sig en tale der talte i øjenhøjde til tilhørerne. Der skulle være meget kontakt, og publikum skulle føle at hun talte direkte til dem.

Jeg gik i gang med et udkast der endte med at blive meget generelt. Det udtrykte nogle overordnede, positive betragtninger som Ritt Bjerregaard havde gjort sig i løbet af ugen, og rummede derudover et par politiske holdninger til homorettigheder. Det var langt fra færdigt. Jeg viste talen til pressesekretæren, og sammen med Ritt Bjerregaard diskuterede vi hvordan den kunne gøres bedre. Overborgmesteren ønskede sig en tale der talte i øjenhøjde til tilhørerne. Der skulle være meget kontakt, og publikum skulle føle at hun talte direkte til dem. Vi fandt ud af at hvis vi lavede flere (retoriske) spørgsmål som publikum kunne reagere på, ville talen få et større præg af samtale. Det var der vi gerne ville hen. Tilbage i blækhuset besluttede jeg mig for at fjerne store dele af det jeg havde skrevet, og kun bevare enkelte sætninger og pointer som jeg syntes var godt formuleret. Talen skulle være relativt kort; opsummere et par begivenheder fra ugen og gerne rumme en politisk dagsorden. Jeg genovervejede den retoriske situation: Ritt Bjerregaard har haft homoseksuelles rettigheder højt på sin dagsorden siden hun blev over-

Kristoffer Dahy Ernst

Kristoffer Dahy Ernst studerer retorik ved Københavns Universitet og læser i øjeblikket litteratur og politik på University College of London. Han leverer tekst til blandt andre *Cover*, *Kommunikation og Sprog* og *British Airways* og har tidligere været ansat i Overborgmesterens Sekretariat i Københavns Kommune.

borgmester, og har en stor stjerne hos langt de fleste homoseksuelle. Tonen kunne altså godt være kammeratlig og ikke højtidelig, for det var trods alt en festlig begivenhed hun skulle tale til. Arrangementet skulle foregå på Rådhuspladsen hvor lyden godt kan være mudret, så jeg ville undgå for lange sætninger og indviklede pointer. Derudover kunne man forvente et højt internationalt fremmøde på grund af Outgames, så jeg besluttede mig for at dele af talen skulle være på engelsk. Jeg valgte at se bort fra det faktum at det både var en afslutningstale for World Outgames og en velkomsttale for Copenhagen Pride, og i stedet komponere en tale der omhandlede ugen der var gået, talte de homoseksuelles sag og naturligvis fejrede at der er og skal være plads til homoseksuelle.

Pressesekretæren gik udkastet igennem, tilføjede nogle sætninger, fjernede andre og rettede et par formuleringer. Overborgmesteren havde også enkelte tilføjelser som jeg indførte.

Opfordring til Christiansborg

Talen dækkede over nogle af de ting Ritt Bjerregaard gerne ville ind på, og som hun har kæmpet for. For eksempel har hun som overborgmester forestået vielser af par og har i den forbindelse flere gange yttet sin utilfredshed med den formulering hun ifølge loven skal bruge: Når mand og kvinde bliver gift på Rådhuset, bliver de viet og ”erklæret for rette ægtefolk at være”, mens homoseksuelle par bliver viet og derefter ”indgår i registreret partnerskab med hinanden”. Det fik vi på en fin måde inkluderet i talen som et opråb til Folketinget, der har mulighed for at ændre loven.

Der havde som bekendt også været to hate crimes i løbet af ugen, og det ville være forkert at vende det blinde øje til, så overborgmesteren skulle selvfølgelig også understrege det uacceptable i handlingerne.

Ritt Bjerregaard havde tidligere på ugen været rundt til nogle af de kulturelle begivenheder under Outgames. Det var derfor naturligt at referere til hvad hun havde set og samtidig bruge idéen om samtale til at spørge om også publikum havde oplevet det. Der havde som bekendt også været to hate crimes i løbet af ugen, og det ville være forkert at vende det blinde øje til, så overborgmesteren skulle selvfølgelig også understrege det uacceptable i handlingerne. Selv om arrangementet på Rådhuspladsen var en festlig begivenhed, skulle der også være plads til, omend kort, at minde hinanden om at der stadig er lang vej igen før målet om tolerance er nået.

Ritt Bjerregaards renommé som retor bærer gerne præg af hendes langsomme og nogle gange lidt konstruerede måde at tale på. Hun kan nemt virke bundet af manuskriptet og være nervøs for at bevæge sig derud hvor pointerne ikke kan hentes frem fra rygraden. Til arrangementet var det dog en veloplagt og skarp overborgmester der stod på talerstolen. Hun brugte de første minutter på at tale uden manuskript og gik derefter over til at fremføre talen som vi havde skrevet. Talen i sig selv var ret simpel: Den var ikke særlig lang, og der var ikke nogen revolutionerende dagsorden. Alligevel fungerede den efter hensigten. Den skulle samle publikum og fortælle dem at Københavns overborgmester går forrest i kampen for accept af og rettigheder for homoseksuelle. Jeg så den selv fra Rådhuspladsen, og med fare for at lyde indoktrineret af Den Røde Skole vil jeg påstå at hendes actio var glimrende. Hun kom ind på lige netop de emner publikum forventede hun ville berøre, hvilket affødte både klapsalver og god respons fra folk omkring mig. Efterfølgende modtog Ritt Bjerregaard mange henvendelser på både Facebook og e-mail der generelt roste hendes engagement i homoseksuelles rettigheder og mere specifikt sagde tak for hendes tale til arrangementet. ▶

Overborgmester Ritt Bjerregaards tale ved Copenhagen Pride Parade 2009

Talen blev holdt den 1. august 2009 på Rådhuspladsen i København.

Kære alle sammen! LGBT-personer, københavnere, gæster fra hele verden.

Har vi ikke haft en fantastisk dag i dag? Jeg har set meget frem til i dag. I dag er en af de mest fantastiske og farverige dage vi har i København. Det er en dag hvor byen er dækket af konfetti, påfuglefjer og regnbueflag. Hvor LGBT-personer og københavnere mødes for sammen at fejre åbenhed og tolerance. I år har vi været så heldige at få udvidet den fantastiske stemning med en uge. En uges regnbuefarvet fest i Københavns gader. World Outgames er slut, og sikke en uge.

Var I også til synkronsvømning foran Den Sorte Diamant? Jeg var der, og jeg synes det var en fantastisk oplevelse. Hvor var det fantastisk at opleve at vores havn, som nu endelig er så ren at folk kan bade i den, dannede ramme om sådan en festlig begivenhed. Jeg er sikker på at De Sorte Spejdere ville være gået ud af deres gode skind med alle de piruetter, pailletter og stjerner.

Har I alle gjort jer selv den tjeneste at få set Outcities scenerne? Jeg var forbi Århus' scene der har været igennem nogle timer i sløjdløkalet og er blevet til en kæmpemæssig trækonstruktion. Hvis ikke I har været der endnu, så slå et smut forbi og nyd den hyggelige stemning og en super kop kaffe. Og Antwerpen, som ligger lige ved siden af Vor Frue Kirke, som i anledning af Outgames har fået regnbuefarvede søjler, opførte en højst underholdende udgave af *Sound of Music*.

Forskellige steder i byen har man kunnet opleve Checkpoints cheerleaders som har heppet og lavet menneskepyramider og spredt fest og glæde hvor end de har gået. Checkpoint og cheerleaderne er med for at skabe fest, men de er også med for at huske os på en anden ting. Have fun – play safe! Usikker sex er usexet.

Ovenpå en fantastisk uge hvor sportsglade mennesker har fyldt byen, har vi desværre også stiftet bekendtskab med nogle gale mennesker. To gange er der blevet begået hatecrimes. Og det er to gange for meget! Vi vil ikke have det i København! København skal være en åben, tolerant og mangfoldig by. Begivenheder som Outgames og Priden hjælper os godt på vej, men der er lang vej endnu.

Den første vielse i hele verden mellem to personer af samme køn blev indgået lige her bag ved mig. På Københavns Rådhus. Det var en sensation dengang i 1989 hvor Axel og Eigil Axgil blev gift. Men siden er der faktisk ikke sket meget. Er det ikke på tide at vi viser Danmark og verden at vi igen er klar til at gå forrest når det gælder homoseksuelles rettigheder?

Jeg er rigtig stolt over massevielsen i Vor Frue Kirke i torsdags. Men hvorfor hedder det et registreret partnerskab og ikke ægteskab? Er homoseksuelle par mindre ægte end heteroseksuelle? Det synes jeg ikke. Lad os få lavet den lovgivning om. Vi er klar i København. Kære Folketing – kan I høre os ovre på den anden side af kanalen? Hjælp os med den lovgivning, sådan at vi i Danmark og København igen kan indtage vores førerplads når det gælder lige rettigheder for alle.

Since this ceremony also marks the end of the World Outgames, I will do the rest of the speech in English. World Outgames has been a great success. Together we have competed. We have celebrated. But most important we have made a statement for other cities and countries to follow. We have stated how important the fight for respect, accept and diversity is.

The week is coming to an end. But let us continue to fight for the right not to be straight. Let us show people all over the world that it is okay to love whoever you will. Let us be proud of our participation in World Outgames. The struggle for acceptance and tolerance consists of a lot of small steps towards a greater goal. I dare to claim we have walked a few miles this week!

Let us be frank here: It is not the countries that fight for gay rights – it's the cities! It's Berlin. It's Amsterdam. It's San Francisco. But it is also Tel Aviv, Mexico City, Rio de Janeiro, Melbourne, Antwerpen and Aarhus. The Outcities. Some of them are unconditional choices, but the local politicians in the cities do an admirable amount of work for gay rights in typical gay hostile countries. They make a difference, so it is okay to be different.

Dear participants of World Outgames: Thanks for your visit. Please bring home the energy and the will to change. It has been a pleasure having you here.

Dear participants of Copenhagen Pride. Enjoy the pride, take care of each other and I hope you will have a great party here at 'Pride Square'.